

**ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI**
SECȚIA ȘTIINȚE EXACTE ȘI INGINEREȘTI
bd. Ștefan cel Mare , 1
MD-2028 Chișinău, Republica Moldova
Tel. (373-22) 21-24-68
Fax. (373-22) 21-24-68
E-mail: ssit@asm.md

**ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA**
DIVISION OF EXACT AND
ENGINEERING SCIENCES
Ștefan cel Mare Ave., 1
MD-2001 Chisinau, Republic of Moldova
Tel. (373-22) 21-24-68
Fax. (373-22) 21-24-68
E-mail: ssit@asm.md

AVIZUL BIROULUI SECȚIEI ȘTIINȚE ALE VIETȚII A AȘM
asupra raportului științific al Programului de Stat 20.80009.7007.08
Modelarea spațio-temporală a factorilor abiotici de mediu pentru estimarea stabilității ecologice a peisajelor.
Prioritatea III. Mediul și schimbări climatice
Director de proiect: dr. BEJAN Iurii

Perfectat în baza audierii raportului științific anual al implementării proiectelor din domeniile cercetării și inovării la Ședința comună a AȘM și Consiliul științific al Institutului de Ecologie și Geografie din 02.12.2021

S-a discutat: Raportul pe proiectul de cercetare din cadrul Programului de Stat (2020-2023), etapa anului 2021 20.80009.7007.08 Modelarea spațio-temporală a factorilor abiotici de mediu pentru estimarea stabilității ecologice a peisajelor., director proiect dr. BEJAN Iurii, Institutul de Ecologie și Geografie

S-a decis prin vot unanim:

Luând în considerare dezbaterile din cadrul audierii publice și avizele experților, se aprobă următorul aviz consultativ asupra proiectului:

Proiectul este „**Aprobat**”, cu calificativul general „**Foarte bine**” (42,3).

Calificative pe criterii:

1. *Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute pe durata executării/implementării proiectului – “Excelent”.*

Prin activitățile realizate au fost atinse în cea mai mare parte scopul și obiectivele proiectului. Au fost modelate mai multe scenarii privind evoluția probabilă a climei bazate pe indicatorii climatici precedenți și probabilitatea evoluției acestora. În rezultatul modelării fiind elaborate mai multe hărți. Ar fi fost interesantă publicarea modelului ecuațiilor de regresie și coeficienții acestor ecuații.

2. *Diseminarea rezultatelor obținute – “Foarte bine”:*

- publicații în reviste WoS cu factor de impact - 9;
- în reviste naționale de categoria B+, B, C - 1;
- în alte reviste internaționale sau naționale, culegeri conferințe internaționale - 22;
- în culegeri conferințe naționale, teze la conferințe – 10.

- monografii edituri naționale – 2.
- capitole monografii – 2.
- alte lucrări științifice – 3

Rezultatele proiectului, pentru anul 2021, au fost diseminate în 50 de publicații (unele fiind încă în tipar). Echipa proiectului a participat la 8 manifestări științifice internaționale și 16 naționale. De asemenea, au fost co-organizatori la 2 simpozioane internaționale.

3. *Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute, materializarea rezultatelor și perspective de implementare* – “Foarte bine”.

Impactul științific, social și economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului a fost demonstrat prin obținerea a 7 acte de implementare, pe parcursul anului 2021. Totodată se menționează elaborarea mai multor hărți, care exprimă mai multe modele de evoluție a factorilor climatici abiotici, fără a se menționa probabilitatea de manifestare a unui sau altui model.

1. Valoarea socio-economică a rezultatelor este confirmată prin șapte acte de implementare: Elaborarea hărților „Resursele de sol” și „Procese geomorfologice actuale” (în limitele raionului Taraclia) și a măsurilor de protecție a resurselor pedologice împotriva eroziunii. Dr. Overcenco A., Dr. Sîrodoev Gh. Act de implementare Nr. 1, din 08 septembrie 2021. Secția Agricultură și relații funciare, Consiliul raional Taraclia. Impact economic
  2. Elaborarea hărților „Resursele de sol” și „Procese geomorfologice actuale” (în limitele raionului Drochia) și a măsurilor de protecție a resurselor pedologice împotriva eroziunii Aureliu Overcenco, dr., conf. cerc., Ghenadii Sîrodoev, dr., conf. cerc. Act de implementare Nr. 2 din 16 septembrie 2021. Secția Agricultură și relații funciare, Consiliul raional Drochia. Impact economic
  3. „Efectuarea unui studiu de fezabilitate privind stabilizarea corpului alunecării de teren din partea de sud a intravilanului s. Rublenița” Nicolae BOBOC, dr., conf. univ., cerc. șt. coord., Iurii BEJAN, dr., conf. univ., șef-laborator și Iradion JECHIU, cerc. șt.; Act de implementare Nr. 3 din 04 octombrie 2021. Primăria s. Rublenița, raionul Soroca. Impact economic
  4. Elaborarea și implementarea programului de măsuri privind „Protecția și folosirea rațională a resurselor de apă și a peisajelor în perimetrul Rezervației Naturale Pădurea Domnească” Iurii BEJAN, dr., conf. univ., Nicolae BOBOC, dr., conf. univ., cerc. șt. coord. Act de implementare Nr. 4 din 26 octombrie 2021. Rezervația Naturală „Pădurea Domnească”. Impact economic
  5. Elaborarea hărții „Viteza medie a vântului pe teritoriul Republicii Moldova pentru perioada anilor 1991-2020”. Valentin Răileanu, dr., conf. cerc., Ana Gămureac, dr., cerc. șt. Superior. Act de implementare Nr. 5 din 11 noiembrie 2021. Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția”, mun. Bălți. Impact economic
  6. Elaborarea hărții „Viteza maximă a vântului pe teritoriul Republicii Moldova pentru perioada anilor 1991-2020”. Valentin Răileanu, dr., conf. cerc., Ana Gămureac, dr., cerc. șt. Superior. Act de implementare Nr. 5 din 11 noiembrie 2021. Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția”, mun. Bălți. Impact economic
  7. Elaborarea hărții „Viteza minimă a vântului pe teritoriul Republicii Moldova pentru perioada anilor 1991-2020”. Valentin Răileanu, dr., conf. cerc., Ana Gămureac, dr., cerc. șt. Superior. Act de implementare Nr. 5 din 11 noiembrie 2021. Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția”, mun. Bălți. Impact economic
4. *Participarea tinerilor în proiect, pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat* – “Bine”.

Ponderea tinerilor de 20% din numărul total al executorilor, în cadrul proiectului poate fi crescută.

Numărul de tineri implicați în realizarea proiectului este la limita. De asemenea, pe parcursul anului în gestiune de către membrii echipei proiectului s-a lucrat asupra 6 teze de doctorat cu susținerea a 4 teze în anul viitor .

5. *Colaborarea națională/internațională în cadrul proiectului – “Excelent”.*

Numărul de colaborări, inclusiv internaționale, în cadrul proiectului este unul impunător. Cercetările efectuate de către membrii echipei au o largă aplicabilitate practică, lucru demonstrat prin avizele elaborate la unele proiecte de acte legislative, de participările în diferite grupe de lucru ministeriale, etc.

Concluzii și recomandări:

Recomandări:

- De majorat cota articolelor în reviste SCOPUS
- Majorarea ponderii tinerilor implicați în realizarea proiectului

Concluzii

Rezultatele obținute în cadrul proiectului au o mare valoare aplicativă. Studiile climatice (inclusiv prognozele) efectuate sunt foarte utile pentru sectorul agricol național, fapt confirmat de cele 3 acte de implementare la ICCC „Selecția”. Studiile geomorfologice, pedologice și peisagistice pot fi utilizate în procesul de elaborare a Planurilor de Amenajare a Teritoriului (Național și Raional) și a Strategiilor de dezvoltare raională.

Conducător al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Boris Găină

Secretar Științific al Secției
Dr.

Gabriela Romanciuc